



ПРИКАЗ

20.01.2026

БОЕРЫК

№

27-П

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы (КНИТУ-КАИ №3 уку бинасы), 1940 ел, арх. Вс.А.Дубровин» ачыкланган мәдәни мирас объектын Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы», 1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты буларак Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертү, аның территориясе чикләрен һәм аны саклау предметын раслау турында

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләре турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының 2025 елның 17 декабрендәге уңай бәяләмәсе нигезендә боерык бирәм:

1. Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы (КНИТУ-КАИ №3 уку бинасы), 1940 ел, арх. Вс.А.Дубровин» ачыкланган мәдәни мирас объектын Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы», 1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты буларак (объект төре – һәйкәл) Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертергә.

2. Әлеге боерыкның 1 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы», 1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас

объекты территориясе чикләрен расларга.

3. Әлеге боерыкның 2 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы», 1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын саклау предметын расларга.

4. Мәдәни мирас объектларын исәпкә алу һәм шәһәр төзелеше эшчәнлегенә бүлегенә күрсәтелгән мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында белешмәләрне Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына һәм Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертүне тәмин итәргә.

5. Бу боерык үтәлешен контрольдә тоту буенча үземне җаваплы итеп билгелим.

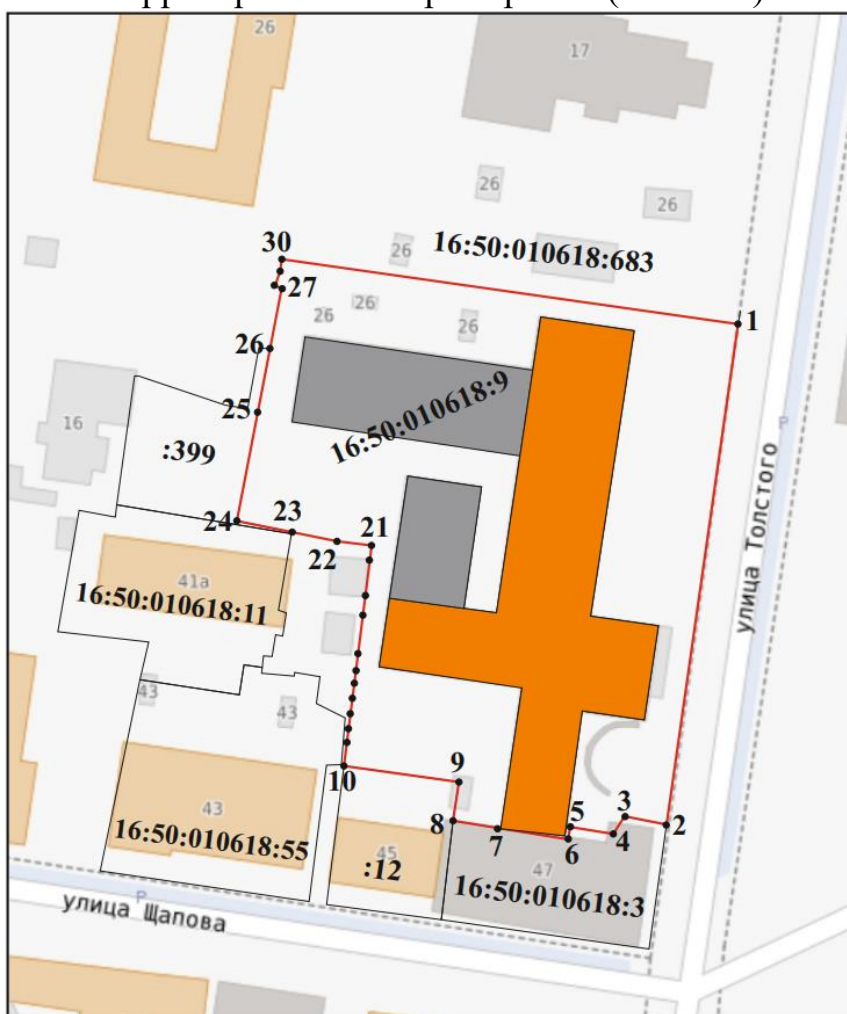
Рәис

И.Н. Гуцин

Татарстан Республикасы Мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының 20.01.2026 ел,
№20-П боерыгына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер
А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы»,
1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләре

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер
А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы»,
1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләре картасы (схемасы)



Масштабы 1:1000

Шартлы билгеләр:

	- мәдәни мирас объекты территориясе чиге
	- мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен характерлы ноктасы
	- мәдәни мирас объекты
	- кыйммәтле булмаган соңгы корылма
	- КМБДР белешмәләре буенча жир кишәрлекләре чикләре
16:50:010618:9	- жир кишәрлегенен кадастр номеры

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы», 1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен **текстлы тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы», 1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

Чикне узу		Чикне узунуң тасвирламасы
ноктдан	ноктага кадәр	
1	2	Толстой урамындагы бина фасады буйлап Толстой урамы буйлап жир кишәрлегенен алгы чигендә урнашкан 1 ноктасыннан көньяк юнәлештә 2 ноктасына кадәр;
2	10	Толстой урамы буенча жир кишәрлегенен алгы чигендә урнашкан 2 ноктасыннан көнбатыш юнәлештә квартал эчендәге жир кишәрлеге чиге буйлап 10 ноктасына кадәр;
10	30	жир кишәрлегенен квартал эчендәге чигендә урнашкан 10 ноктасыннан төньяк-көнбатыш юнәлештә 30 ноктасына кадәр;
30	1	жир кишәрлегенен квартал эчендәге чигендә көнчыгыш юнәлештә жир кишәрлеге чиге буйлап урнашкан 30 ноктасыннан 1 ноктасына кадәр.

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы», 1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен

характерлы нокталары таблицасы

Нокта №	Жирле координаталар системасындагы нокта координаталары (МСК-16)	
	X	Y
1	476154.58	1306666.14
2	476062.92	1306653.24
3	476064.56	1306645.23
4	476061.26	1306643.24
5	476062.55	1306635.24
6	476060.35	1306634.84
7	476061.95	1306624.60
8	476063.73	1306613.23
9	476070.97	1306614.46
10	476073.93	1306593.08
11	476075.95	1306593.53
12	476081.94	1306594.18
13	476083.93	1306594.33
14	476092.92	1306595.43
15	476096.28	1306595.82
16	476096.78	1306595.87
17	476100.32	1306596.31
18	476104.27	1306596.78
19	476108.02	1306597.30
20	476111.38	1306597.69
21	476115.02	1306598.19
22	476115.80	1306592.07
23	476117.46	1306583.29
24	476119.40	1306572.95
25	476139.78	1306576.87
26	476151.49	1306579.26
27	476154.56	1306579.72
28	476162.96	1306581.27
29	476163.36	1306580.07
30	476165.83	1306580.85
1	476154.58	1306666.14

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер
А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы»,
1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын
саклау предмети*

1. Толстой, Щапов, Мөштәри һәм Горький урамнары белән чикләнгән кварталның планлаштыру структурасында шәһәр төзелеше һәм композицион характеристикалары; Толстой урамы кызыл линиясеннән читкә тайпылып, йортның урнашу урыны.

2. Планында тәрәсман биш катлы бинаның күләм-киңлек композициясе, подвалы чыгыш торган портиклы, түбә кәрнизләре, аттиклар, парапетлар, фронтоннар буенча биеклеп билгеләрен дә кертә.

3. Бинаның капитал диварлар һәм түшәмәләр чикләрендәге планировка структурасы; баскычларның урнашу урыны; өч баскыч шакмагы белән тоташкан урта коридордан ике яклы бүлмәләр урнашкан бинаның коридорын планлаштыру схемасы.

4. Конструктив схемасы: чын тышкы һәм эчке кирпич диварлары; косоурлар буенча салынган жыелма бетон баскычлы колонналар, конструкция һәм баскыч габаритлары.

5. Иңкү түбәнең тарихи конфигурациясе, биеклеп билгеләре һәм конструктив чишелеше, шул исәптән түбә иңкүлекләренә авыш почмагы; атламалык конструкцияләренә материалы – агач, түбә материалы – фальц тоташтырмалы табаклы түбә тимере, чорма тәрәзәләренә геометриясе һәм габаритлары.

6. Бина фасадларының композициясе һәм архитектурасы:

1) Көнчыгыш фасады: беренчедән дүртенче катка кадәр рустовка, керү өчен өч уемлы һәм керү юлының ике ягында аркалы куышлы үзәк ризалит; биш катны берләштергән, түгәрәк розеткалы биек тәрәзә квадрат кисемтәле алты колоннадан торган массив портик һәм профильле кәрниз алга киткән өчпочмаклы фронтон белән тәмамлана торган тәбәнәк чорма каты, дүрт катны берләштерә торган пилястралар, турыпочмаклы тәрәзә уемнары, кронштейнлы профильле кәрниз, бинаның кырыйлары турыпочмаклы кисемтәле парлы колонналар белән ныгытылган; фасад өслегенә бизәлеш материалы һәм характеры: стеналарның рустовкалы өслеге, штукатурка, буяу;

2) Төньяк фасады: турыпочмаклы тәрәзә уемнары, кронштейнлы профильле кәрниз, бинаның кырыйлары турыпочмаклы кисемтәле парлы колонналар белән ныгытылган; фасад өслегенә бизәлеш материалы һәм характеры: катның рустовкалы өслеге, штукатурка, буяу;

3) Көнъяк фасады: турыпочмаклы тәрәзә уемнары, профильле кәрниз,

очлары, турыпочмаклы пилястралар һәм турыпочмаклы кисемтәле парлы колонналар белән ныгытылган, өч катны берләштергән аркалы уемнар; фасад өслегенең бизәлеш материалы һәм характеры: катның рустовкалы стеналары, штукатурка, буяу;

4) көнбатыш фасады: турыпочмаклы тәрәзә уемнары, профильле кәрниз, бинаның ризалиты турыпочмаклы кисемтәле парлы колонналар белән ныгытылган; фасад өслегенең бизәлеш материалы һәм характеры: катның рустовкалы өслеге, штукатурка, буяу.

7. Интерьерларның архитектура-сәнгати чишелеше:

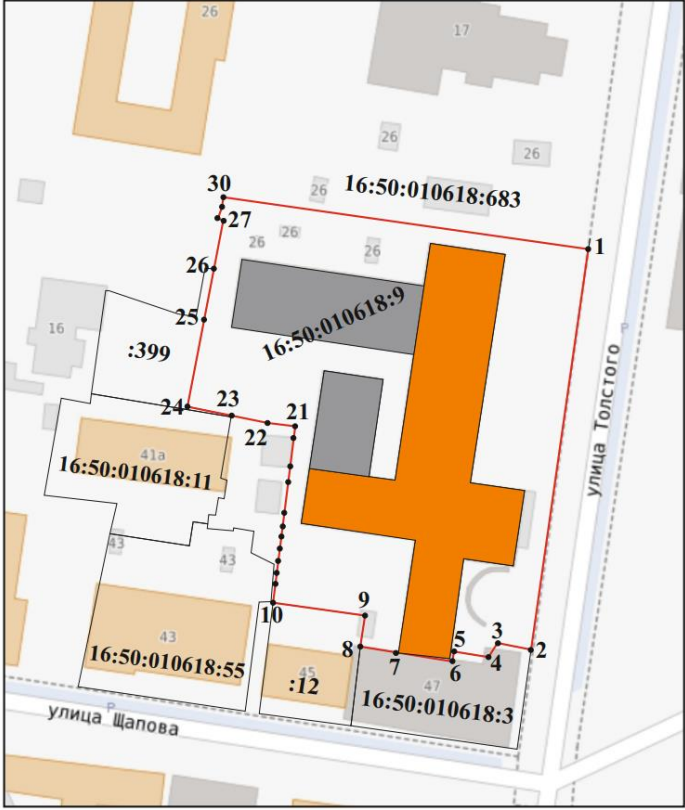
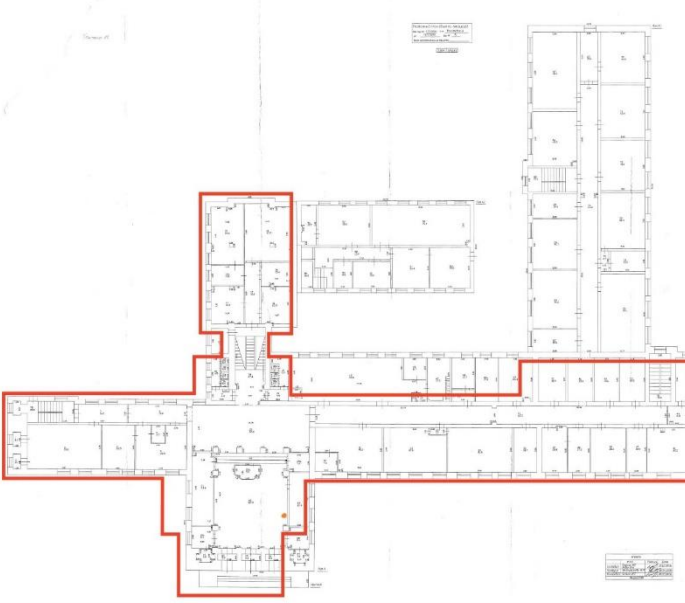
1) беренче кат: үзәк баскычлы вертикаль һәм горизонталь терәкләрдән һәм профильле култыксалардан (бетон, чуен, имән) ясалган чуен киртәле вестибюль; түгәрәк розеткалы һәм профильле кәрнизле, ионикалы һәм түбә баганалары (гипс) белән уратып алынган акант табагыннан вестибюль түшәменен кессонланган плафоны; агачтан, филенкадан, пыялалы һәм ябык фрамугалы ике гөмбәзле ишекләр (имән, пыяла);

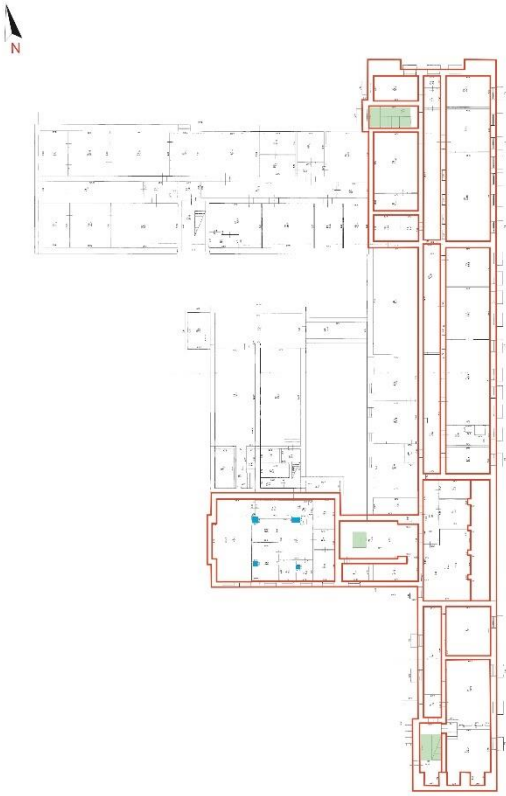
2) икенче кат: икенче кат бүлмәләре ябу балкалары рамкасында ионика һәм акант табагыннан профильле кәрниз (гипс); икенче кат залының ике яктылыклы киңлегә интерьерларын колонналар һәм галереялар белән бизәү; бүлмә периметры буенча профильле кәрниз, вестибюль түшәменен кессонланган плафоны, түгәрәк розеткалы һәм ионика һәм акант табагыннан профильле кәрниз капламы белән уратып алган балкалар (гипс); стильләштерелгән ионик капительле стеналарны бизәүдәге пилястралар (гипс).

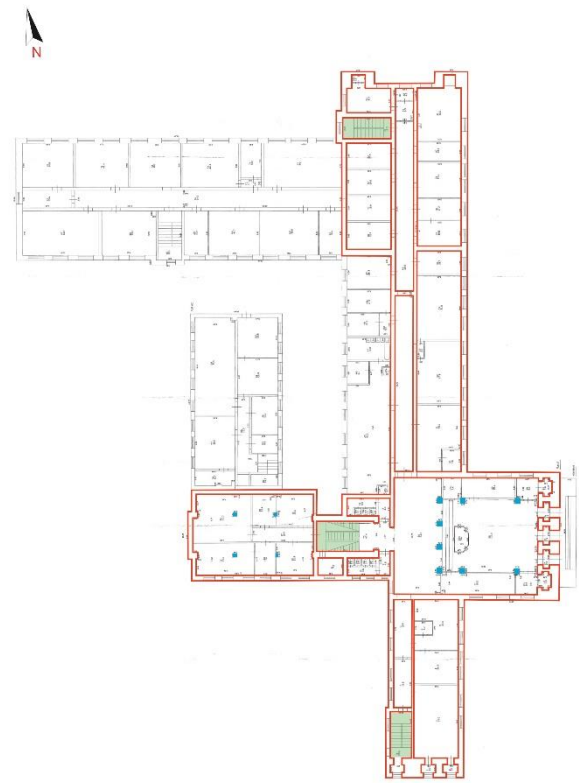
8. Урнашу урыны, пропорцияләре, беренчел тәрәзә һәм ишек уемнарының геометриясе; материалы – агач; агачтан, филенкасыман, пыялалы һәм ябык фрамугалы ике гөмбәзле ишекләр (имән, пыяла).

*Саклау предметы комплекслы һәм фәнни тикшеренүләр, реставрация эшләре нәтижеләре буенча үзгәртелергә мөмкин.

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпуса»,
1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектның
саклау предмети таблицасы

т/с	Саклау предмети	Төп элементларны фотофиксацияләү/график материаллар
1.	Толстой, Щапов, Мөштәри һәм Горький урамнары белән чикләнгән кварталның планлаштыру структурасында шәһәр төзелеше һәм композицион характеристикалары; Толстой урамы кызыл линиясеннән читкә тайпылып, йортның урнашу урыны	 Шартлы билгеләр: - мәдәни мирас объекты - кыйммәтле булмаган соңгы корылма 1 нче рәсем. Объектның урнашу урыны
2.	Планында тәрәсыман биш катлы бинаның күләм-киңлек композициясе, подвалы чыгып торган портиклы, түбә кәрнизләре, аттиklar, парапетлар, фронтонар буенча биеклеп билгеләрен дә кертәп	

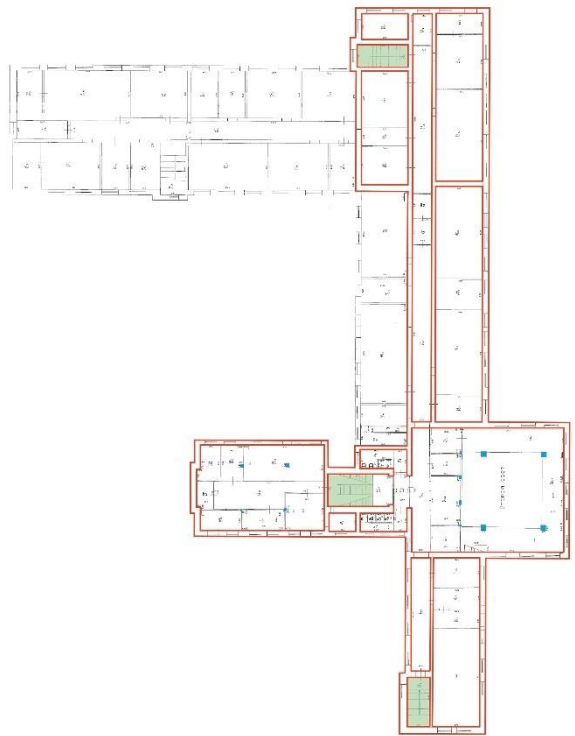
		2 нче рәсем. Саклана торган күләм схемасы  3 нче рәсем. Үзәк портик
3.	Бинаның капитал диварлар һәм түшәмәләр чикләрендәге планировка структурасы; баскычларның урнашу урыны; өч баскыч шакмагы белән тоташкан урта коридордан ике яклы бүлмәләр урнашкан бинаның коридорын планлаштыру схемасы	Саклау предметы схемасындагы эреләндерелгән схемаларны карагыз  4 нче рәсем. Подвал



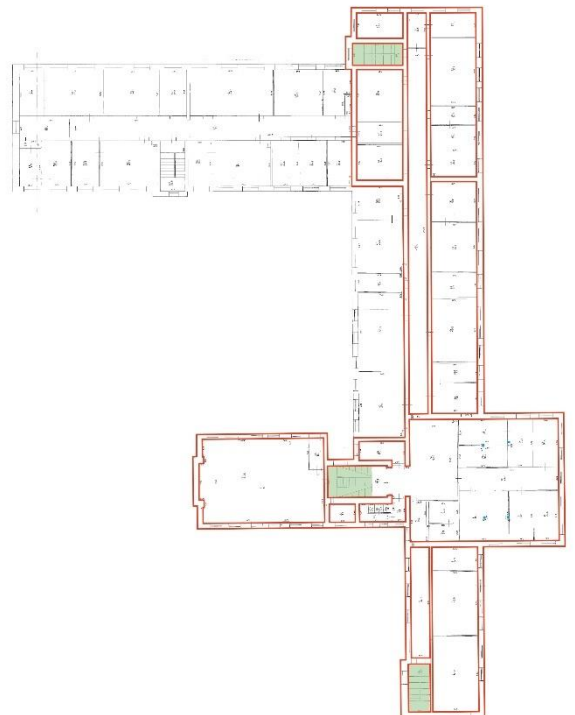
5 нче рәсем. Беренче кат



6 нчы рәсем. Икенче кат

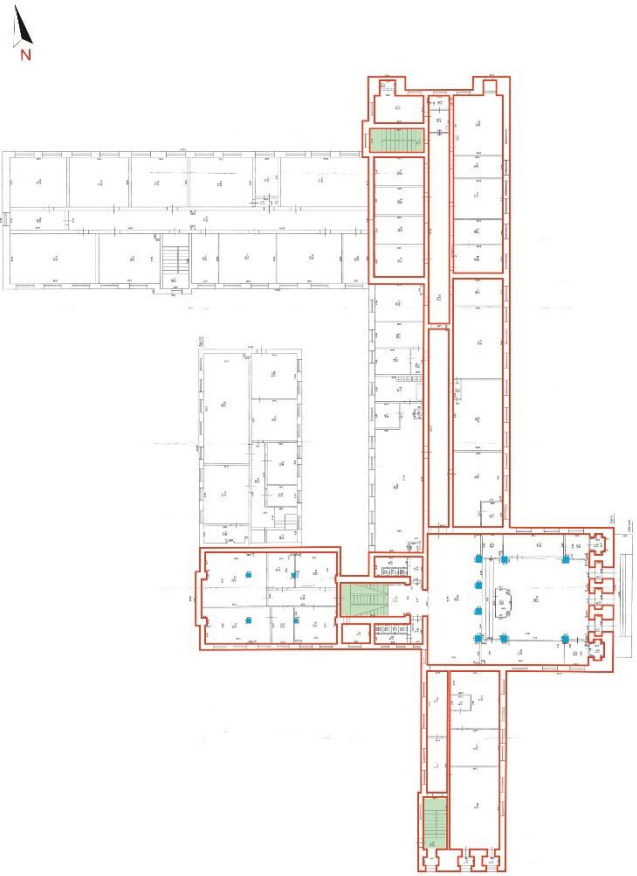
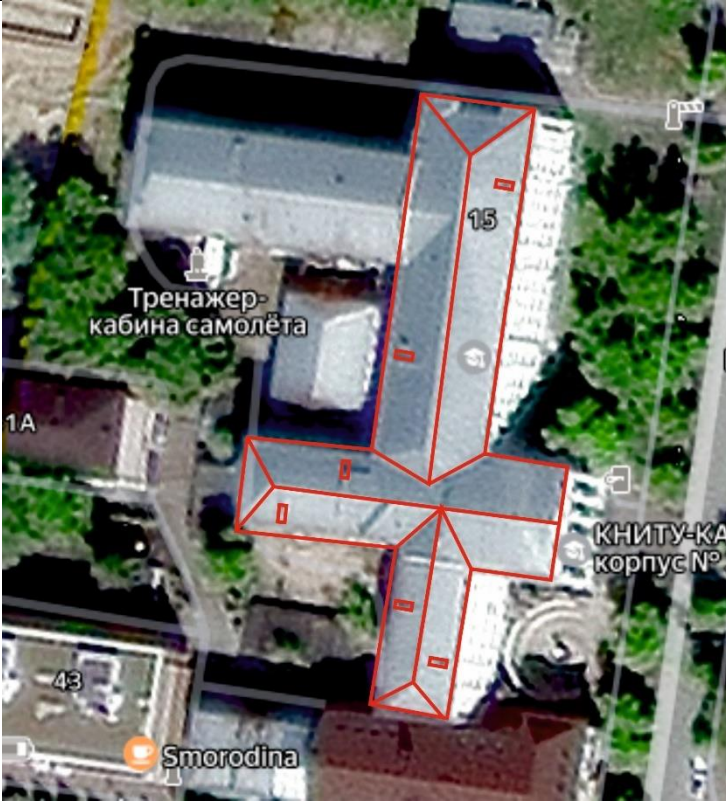


7 нче рәсем. Өченче кат



8 нче рәсем. Дүртенче кат



4.	Конструктив схемасы: чын тышкы һәм эчке кирпич диварлары; косоурлар буенча салынган жыелма бетон баскычлы колонналар, конструкция һәм баскыч габаритлары	 10 нчы рәсем. Беренче кат схемасы
5.	Иңкү түбәнең тарихи конфигурациясе, биеклек билгеләре һәм конструктив чишелеше, шул исәптән түбә иңкүлекләренең авыш почмагы; атламалык конструкцияләрнең материалы – агач, түбә материалы – фальц тоташтырмалы табаклы түбә тимере, чорма тәрәзэләренең геометриясе һәм габаритлары	 11 нче рәсем. Түбә

6.	Бина фасадларының композициясе һәм архитектурасы: 1) Көнчыгыш фасады: беренчедән дүртенче катка кадәр рустовка, керү өчен өч уемлы һәм керү юлының ике ягында аркалы куышлы үзәк ризалит; биш катны берләштергән, түгәрәк розеткалы биек тәрәзәле квадрат кисемтәле алты колоннадан торган массив портик һәм профильле кәрнизә алга киткән өчпочмаклы фронтоң белән тәмамлана торган тәбәнәк чорма каты, дүрт катны берләштерә торган пилястралар, турыпочмаклы тәрәзә уемнары, кронштейнлы профильле кәрниз, бинаның кырыйлары турыпочмаклы кисемтәле парлы колонналар белән ныгытылган; фасад өслегенә бизәлеш материалы һәм характеры: стөңдәләрнең рустовкалы өслеге, штукатурка, буяу; 2) Төньяк фасады: турыпочмаклы тәрәзә уемнары, кронштейнлы профильле кәрниз, бинаның кырыйлары турыпочмаклы кисемтәле парлы колонналар белән ныгытылган; фасад өслегенә бизәлеш материалы һәм характеры: катның рустовкалы өслеге, штукатурка, буяу; 3) Көнъяк фасады: турыпочмаклы тәрәзә уемнары, профильле кәрниз, очлары, турыпочмаклы пилястралар һәм турыпочмаклы кисемтәле парлы колонналар белән ныгытылган, өч катны берләштергән аркалы уемнар; фасад өслегенә бизәлеш материалы һәм характеры: катның рустовкалы стөңдәләр, штукатурка, буяу; 4) көнбатыш фасады: турыпочмаклы тәрәзә уемнары, профильле кәрниз, бинаның ризалиты турыпочмаклы кисемтәле парлы колонналар	 12 нче рәсем. Гомуми күренеше  13 нче рәсем. Гомуми күренеше  14 нче рәсем. Төп фасад. Үзәк портик (көнчыгыш)
----	---	--

белән ныгытылган; фасад өслегенең бизәлеш материалы һәм характеры: катның рустовкалы өслеге, штукатурка, буяу



15 нче рәсем. Бинага төп фасадтан керү урыны



16 нчы рәсем. Көнчыгыш фасады



17 нче рәсем. Төньяк фасады



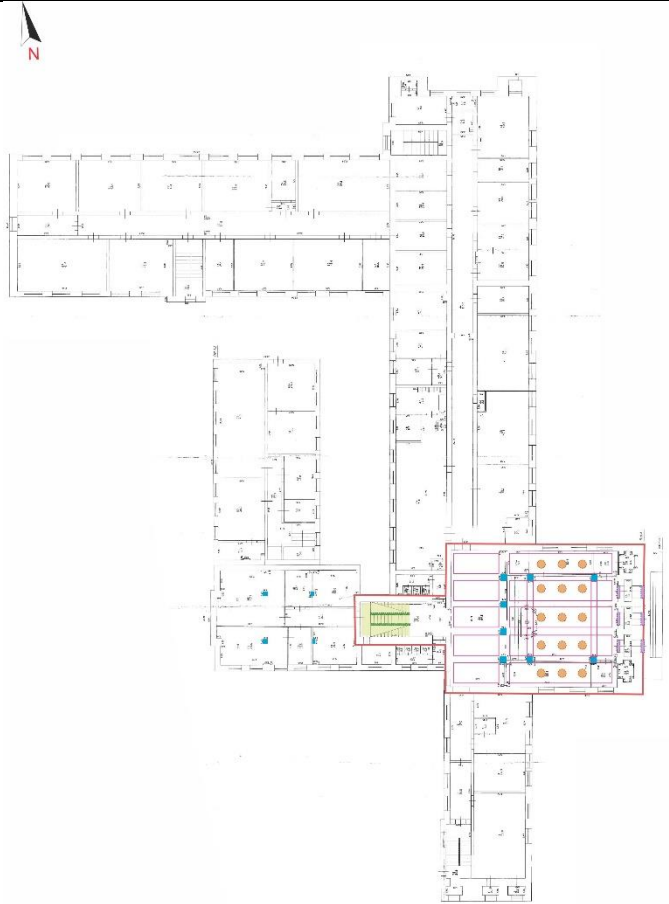
18 нче рәсем. Тарихи күләмнең көнбатыш фасады

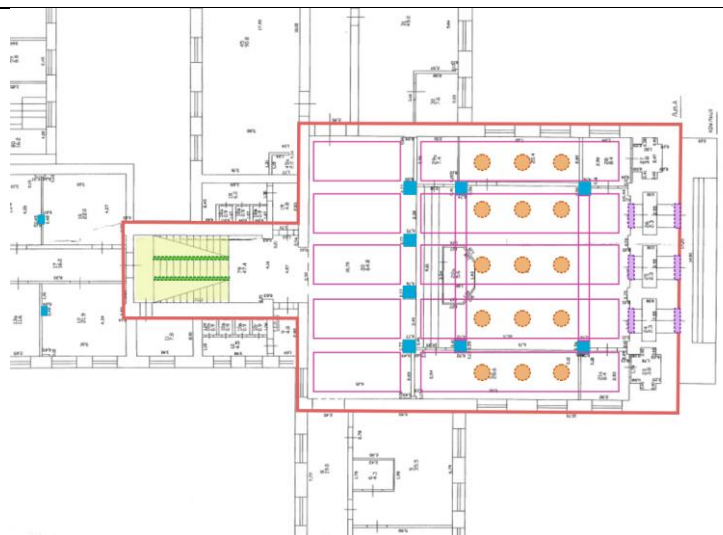


19 нчы рәсем. Ишегалды фасады



20 нче рәсем. Тарихи күләмнең көнбатыш фасады

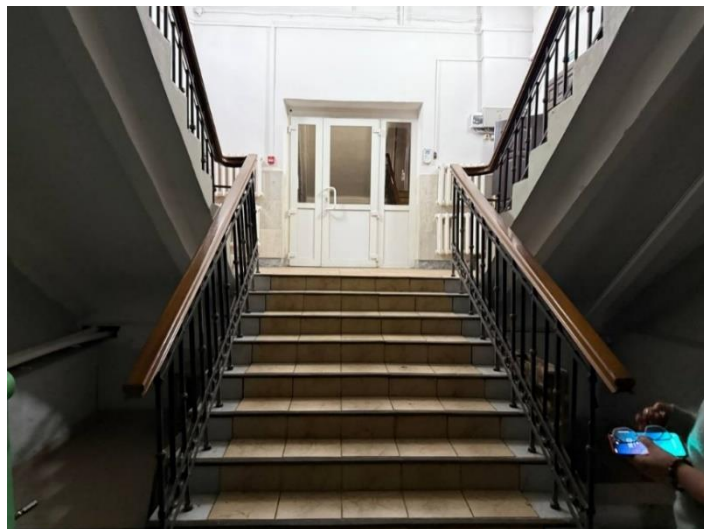
		 21 нче рәсем. Ишегалды фасадлары
7.	Интерьерларның архитектура-сәнгати чишелеше: 1) беренче кат: үзәк баскычлы вертикаль һәм горизонталь терәкләрдән һәм профильле култыксалардан (бетон, чуен, имән) ясалган чуен киртәле вестибюль; түгәрәк розеткалы һәм профильле кәрнизле, ионикалы һәм түбә баганалары (гипс) белән уратып алынган акант табагыннан вестибюль түшәменен кессонланган плафоны; агачтан, филекадан, пыялалы һәм ябык фрамугалы ике гөмбәзле ишекләр (имән, пыяла); 2) икенче кат: икенче кат бүлмәләре ябу балкалары рамкасында ионика һәм акант табагыннан профильле кәрниз (гипс); икенче кат залының ике яктылыклы киңлеге интерьерларын колонналар һәм галереялар белән бизәү; бүлмә периметры буенча профильле кәрниз, вестибюль түшәменен кессонланган плафоны, түгәрәк розеткалы һәм ионика һәм акант табагыннан профильле кәрниз капламы белән уратып алган балкалар (гипс); стильләштерелгән ионик капительле стеналарны бизәүдәге пилястралар (гипс)	



22-23 нче рәсемнәр. Вестибюльнән беренче кат
схемасында урнашуы

Шартлы билгеләр:

- Вестибюль
- Тарихи кирпеч колонналар
- Үзәк баскыч
- Чуен киртәләр
- Агач филекалы ишекләр
- Кессоннар һәм түшәм тартмалары
- Түшәмнән түгәрәк розеткалары



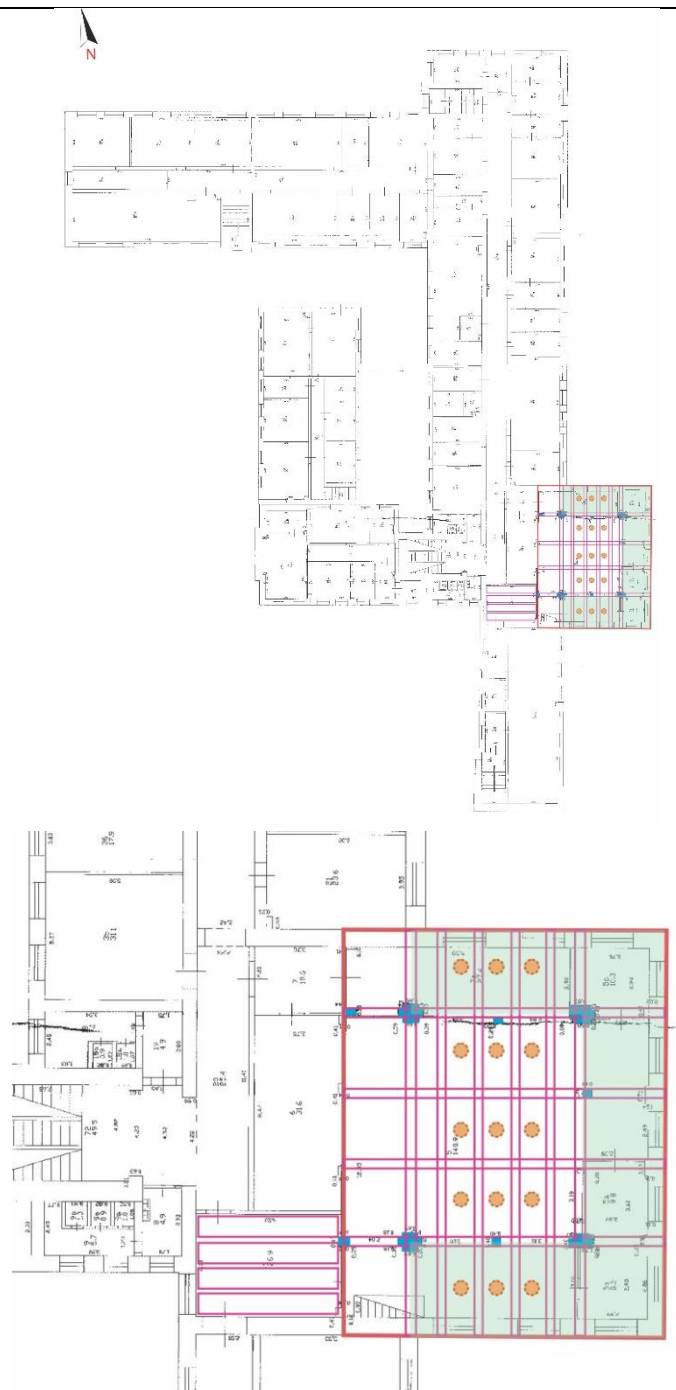
24 нче рәсем. Үзәк баскыч



25 нче рәсем. Вестибюль



26 нчы рәсем. Вестибюль түшәме



27-28 нче рәсемнәр. Икенче кат схемасында
залның ике яктылыклы пространствосы

Шартлы билгеләр:

- Икенче катның ике яктылыклы киңлегә
- Тарихи кирпич колонналар
- Галерея
- Профильле түшәмнәр һәм кәрнизләр
- Түшәмнән түгәрәк розеткалары



29 нчы рәсем. Залның ике яктылыклы киңлегә



30 нчы рәсем. Залның ике яктылыклы киңлегә



31 нче рәсем. Икенче кат коридоры

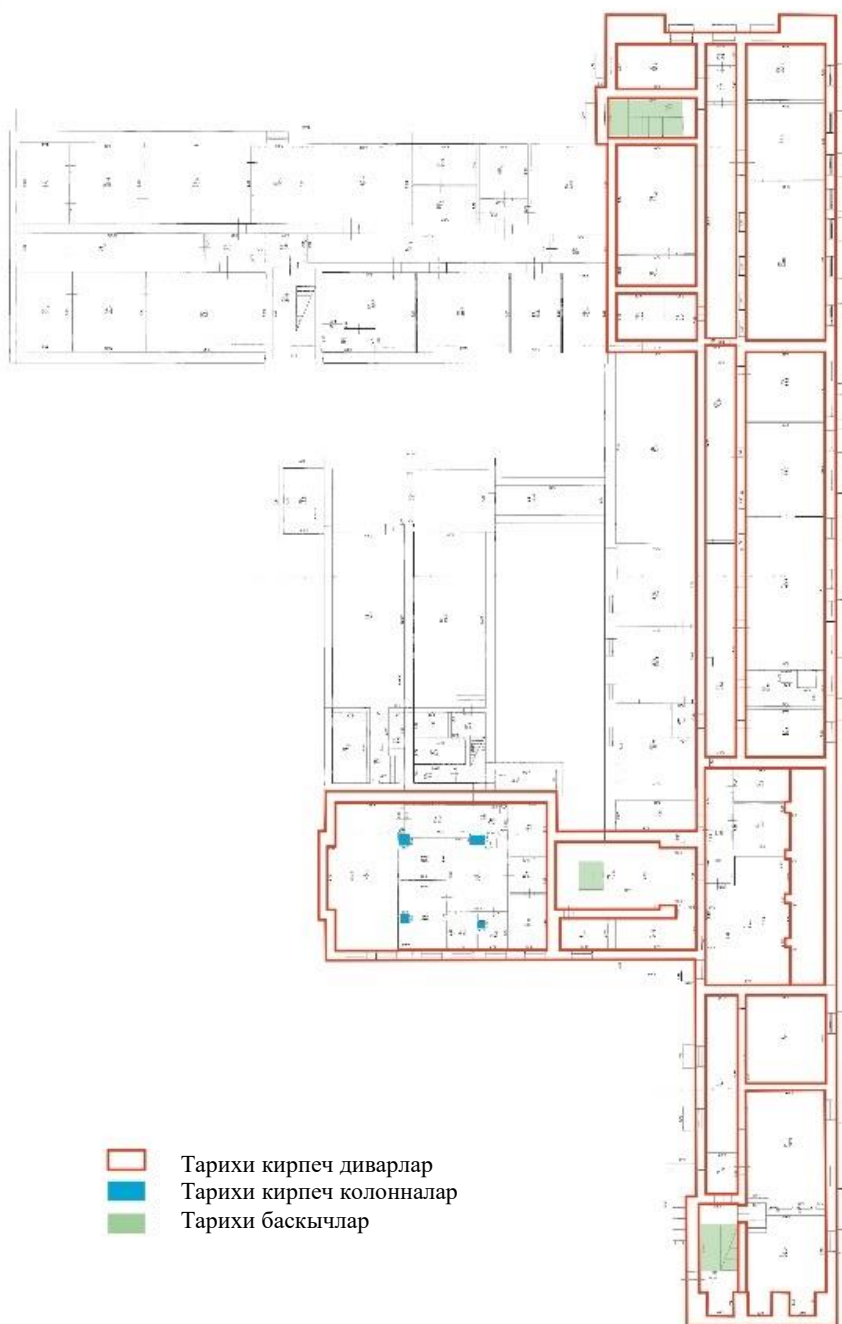
		
8.	Урнашу урыны, пропорцияләре, беренчел тәрзә һәм ишек уемнарының геометриясе; материалы – агач; агачтан, филенкасыман, пыялалы һәм ябык фрамугалы ике гөмбәзле ишекләр (имән, пыяла)	

32 нче рәсем. Икенче кат бүлмәсе

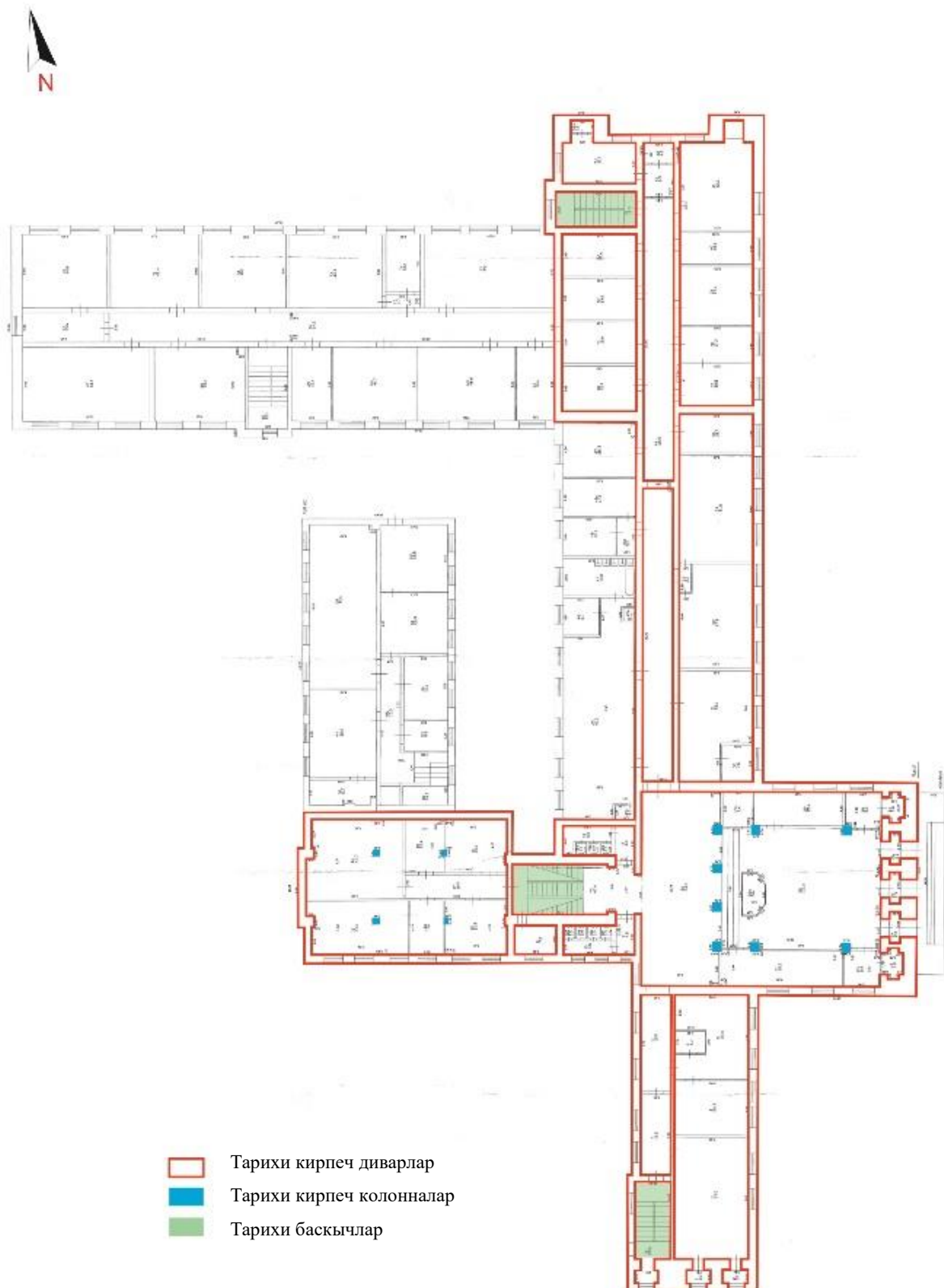
33 нче рәсем. Ишекләре

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Толстой урамы, 15 йорт, литер
А, А1, А2 адресы буенча урнашкан «Авиаинститут самолет корпусы»,
1940 ел, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектның
саклау предмети схемасы

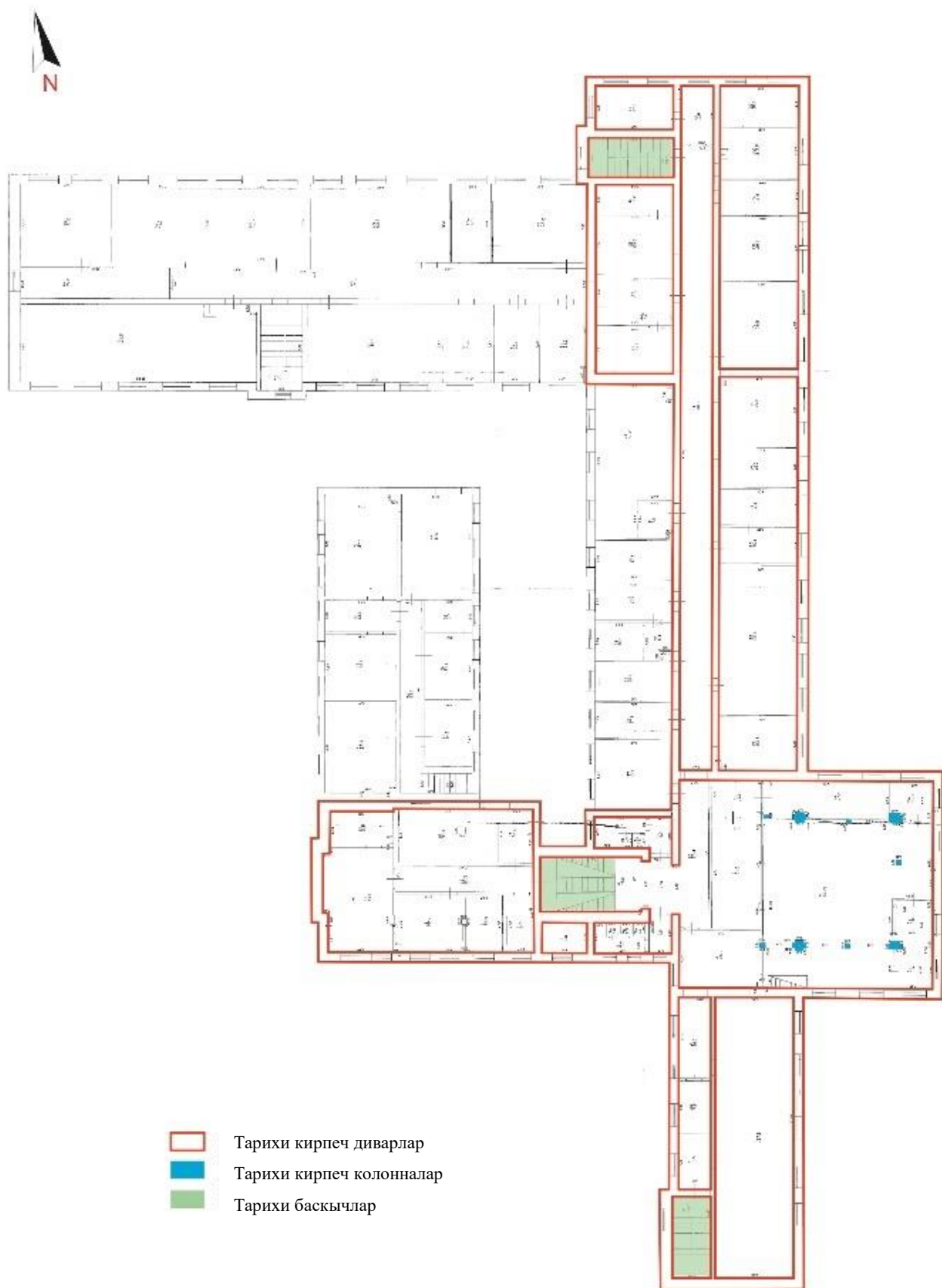
1 нче график схема (подвал)



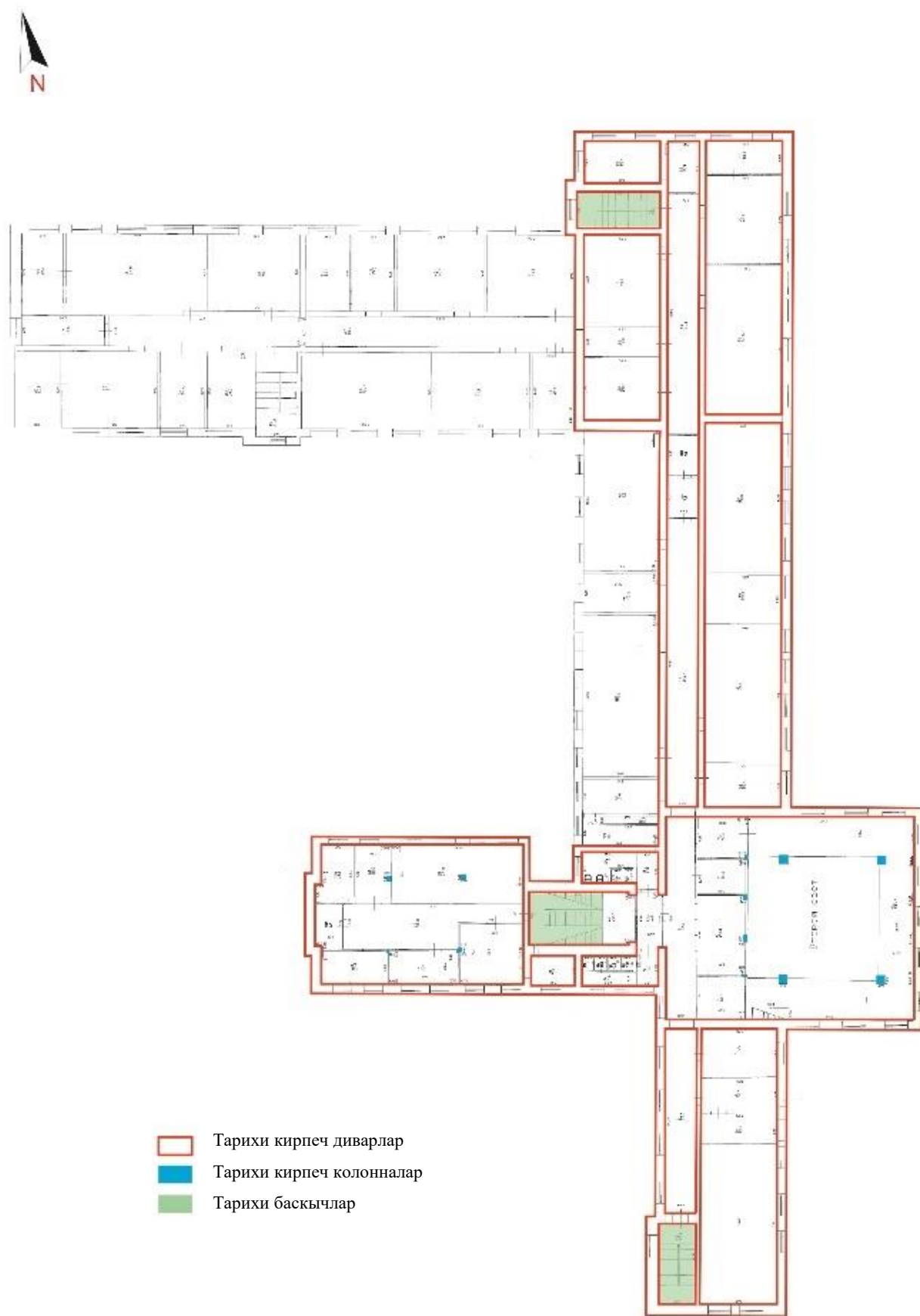
2 нче график схема (беренче кат)



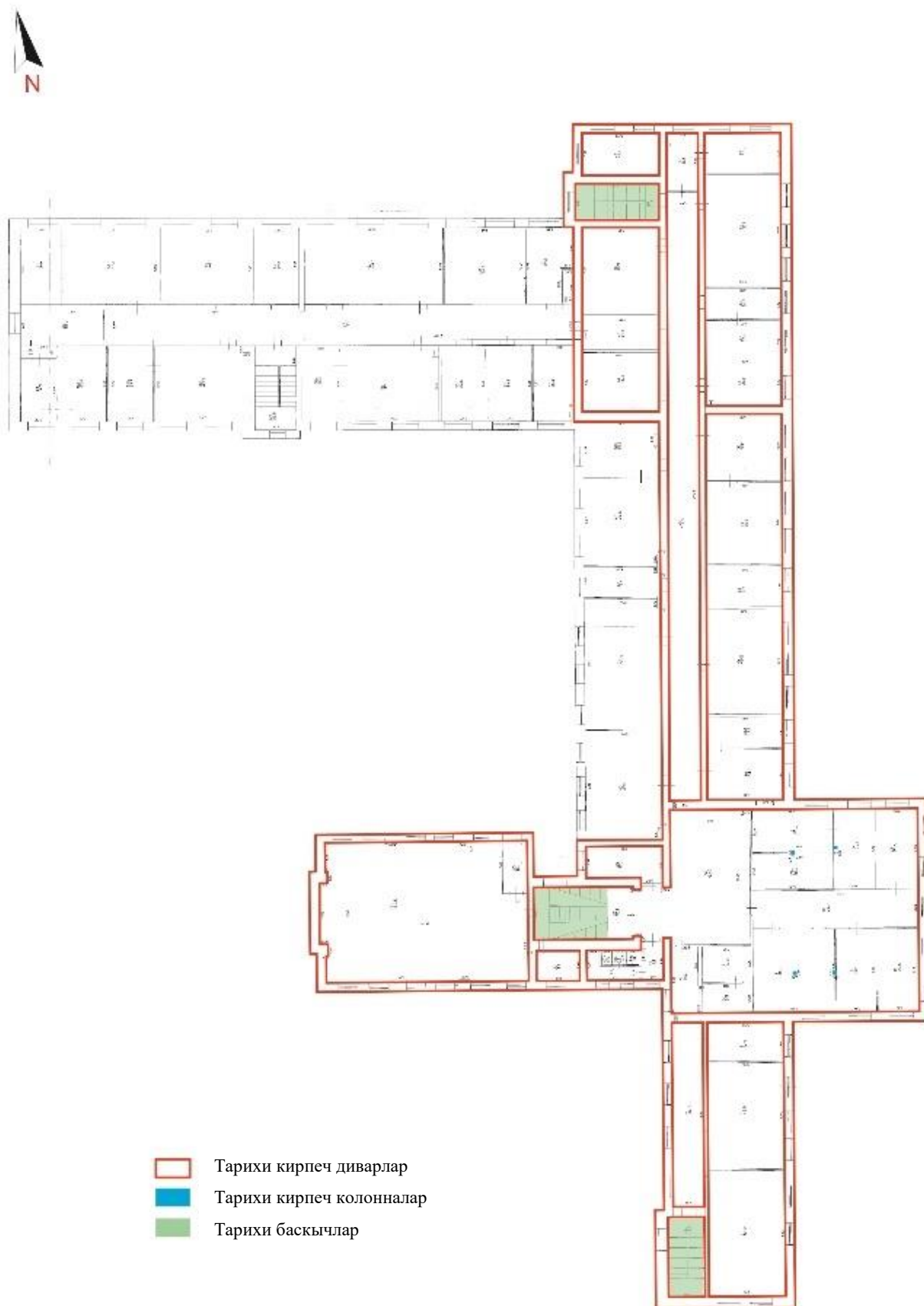
3 нче график схема (икенче кат)



4 нче график схема (өченче кат)



5 нче график схема (дүртенче кат)



6 нчы график схема (бишенче кат)

